

ANKARA CUMHUR YETBA SAVCILI INA

KAYET TALEB NDE BULUNAN: Türk Tabipleri Birli i
Maltepe Mah., ehit Danı Tunalıgil Sok., No:2,
Çankaya, Ankara

VEK LLER : Av. evin Kaya
Necatibey Cad. No: 33/11 Kızılay Çankaya Ankara

ÜPHEL LER : 1-Sa lık Bakanı Fahrettin Koca ve di er sorumlu yetkilileri
2- Re'sen tespit edilecek di er sorumlular

SUÇ : 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda yer alan "Görevi Kötüye Kullanma Suçu" ile soru turma kapsamında toplanan delillere göre re'sen tespit edilecek suçlar.

KONU : Hastanelerde silah kullanımını engellemeyen, önleyici tedbirler almayan, gerekli yasal düzenlemeleri yapmayan yetkililer ve savcılı mızca tespit edilecek di er üphelilerin görevi kötüye kullanma suçunu i lemi olmaları nedeniyle kamu davası açılması talebimiz hakkındadır.

AÇIKLAMALAR :

Sa lık hizmetinin gere i gibi yürütülebilmesi güvenli ve sa lıklı çalı ma ko ullarıyla mümkündür. Güvenli ve sa lıklı çalı ma ortamı; sa lık hizmetinin sunulabilmesinin, bireylerin tedaviye ula ma haklarını kullanabilmesinin bir di er deyi le hasta haklarının korunmasının ön ko ulunu olu turmaktadır. Sa lık hizmetinin kamusal niteli i göz önünde bulunduruldu unda, sa lık personelinin hukuka aykırı fiillerle etki altına alınmasının aynı zamanda kamuya kar ı i lenen bir fiil oldu unun kabulü de zorunludur. Türkiye'de giderek artan biçimde sa lık hizmeti alanı bir çatı ma ortamına dönü mü ; sa lık çalı anlarına yönelik hak ihlalleri fiziksel ve sözlü saldırıdan sosyal medya mecralarında hakaret ve a a ılama ile devam eder hale gelmi tir.

Çalı anlara yönelik iddetin ba lıca nedenleri, uzun bekleme süreleri, mental veya davranı bozuklu u olan hastaların olması, hasta ve yakınlarının gere inden çok isteklerde bulunması ve memnuniyetsizlikleri, e itim düzeyinin dü ük olması ve kurallara uymama, stresli hasta yakınları, kalabalık ve gürültülü ortamlar, sa lık çalı anının zamanının kısıtlı olması, uzun çalı ma süreleri, yanlış anlama gibi ileti im problemleri, personel yetersizli i, yorgunlu u ve basında çıkan provakatif haberler, yetersiz güvenlik ve polis deste i, krizleri yönetmede yetersizlik, hastalara, hem irelere, di er sa lık çalı anlarına ve hasta yakınlarına ait özellikler yer almaktadır(Erkol, Gökdo an, Erkol, Boz, 2007, Ayrancı, Yenilmez, Günay, Kaptano lu, 2002, Al ve ark,2012, Ünsal Atan, Dönmez, 2011).

Dr. Ersin Arslan'ın öldürülmesinden sonra ancak kurulabilen TBMM Sa lık Çalı anlarına Yönelik Artan iddet Olaylarının Ara tırılarak Gereken Önlemlerin **Belirlenmesi** Amacıyla Kurulan Meclis Ara tırması Komisyonu Raporunda belirlenen gerekler tam olarak yerine getirilememi , 3359 sayılı Yasanın Ek-12. Maddesinde yapılan de i ikliklerin uygulamada kar ılıksız kaldı ı görülerek 7406 sayılı Kanun ile yeni düzenleme yapılmı tir. Sa lık çalı anlarına yönelik hak ihlallerinin hizmet sunulan sa lık kurulu unun niteli inden ba ımsız olarak kamu sa lık hizmetine ve dolayısıyla kamu sa lı ına verdi i zararlar nedeniyle a ırla tırıcı neden olarak ayrı bir kanunda düzenleme yapılması **Anayasa Mahkemesinin 16.12.2021 günlü ve 2021/122E.-2021/92K sayılı kararı ve 13.10.2021 günlü ve 2020/91E.-2021/73K. sayılı kararlarında "Sa lık hizmetleri niteli i itibarıyla belirli bir düzen içinde sunulması gereken, ki iler ve toplumun varlı ı ve huzuru yönünden vazgeçilemez, ertelenemez ve ikame edilemez hizmetlerdendir. Kanun koyucunun sa lık çalı anlarına kar ı i lenen suçlarda son yıllarda artı oldu unu de erlendirerek itiraz konusu kuralları öngördü ü anla ılmaktadır.**

Dolayısıyla kuralların sa lık personeline kar ı anılan nitelikteki suçların i lenmesini önleme amacıyla düzenlendi i açık olup bu amaçla öngörülen farklı muamelenin makul ve nesnel bir temele dayanmadı ı söylenemez gerekçesiyle Anayasaya uygun bulunmu tur.

Her geçen gün toplumsal iddetin ve sa lık çalı anlarına yönelik iddetin artması meslek örgütü olarak iddeti gündemimize almamızı gerektirmi tir. Türk Tabipleri Birli i olarak hekimlere ve di er sa lık çalı anlarına yönelik iddet ile mücadele etmekte ve sa lıkta iddetin son bulmasına yönelik çalı malar yürütmekteyiz. 27.07.2022 tarihinde sa lıkta iddet ile mücadele kapsamında Türk Ceza Kanunu'nda yasa de i ikli i teklifi hazırlanmı ve meclise sunulmu tur. (EK-1) Fakat aradan geçen onca zamana ra men yasal de i iklik önerilerimiz uygulanmamı ve sa lıkta iddetin cezasızlık ile kar ı kar ıya kalmasına sebep olmu ve olmaya da devam etmektedir. Sunulan yasa teklifinde de i iklik yapılması istenilen yasalardan biri 6136 sayılı Ate li Silahlar ve Bıçaklar le Di er Aletler Hakkında Kanun olmu ve düzenlemeyle sa lık kurum ve kurulu larında silah kullanımının yasaklanması talep edi mi tir. ***6136 sayılı Ate li Silahlar Ve Bıçaklar le Di er Aletler Hakkında Kanun EK-1. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan " mahkeme salonlarında" ibaresinden sonra gelmek üzere "sa lık kurum ve kurulu larında" ibaresi eklenmesi ve , "hastanelerin psikiyatri bölümlerinde, akıl hastanelerinde" ibarelerinin ise çıkarılması önerilmi tir.***

Yasa teklifimiz do rultusunda yasal de i iklik yapılmamı ve sa lık kurulu larında sa lıkta iddetin sözlü boyutu iddetin silah kullanımına evrilmesine yol açmı tir.

- 01.11.2022 tarihinde Fethiye Devlet Hastanesi'nde çalı an Ü.B'nin vezne bölümünde tabancayla yaralanmı ve yo un bakımda tedaviye alınmı tir.
- 26.07.2023 günü Rize Devlet Hastanesi Acil Servis Bölümünde silahlı saldırı sonucu 5 ki i yaralanmı tir.
- 10.08.2023 günü Nizip Devlet Hastanesi'nde iki grup arasındaki kavgada 3 ki i silahla yaralanmı tir.
- 24.08.2023 tarihinde Denizli Devlet Hastanesi'nde Ba hekimlik binasının önüne gelen güvenlik görevlileri, isminin . K. oldu unu belirten ki iyi, sol baca ından vurulmu halde bulmu tur.
- 13.09.2023 tarihinde Samsun E itim ve Ara tırma Hastanesi Atakum poliklini inde görevli doktor Mustafa Erdem silah zoruyla araca bindirilerek kaçırılmı tir.
- 18.09.2023 Çi li Devlet Hastanesi önünde silahlı çatı ma ya anmı ve 2 ki i yaralanmı tir.

Ekte içeriklerini sunmu oldu umuz haber içeriklerinden de görülece i üzere sa lık kurulu larında silah kullanımında artı gözlemlenmekte, silah kullanımı sa lık kurulu larının içerisine kadar girmekte ve tüm sa lık çalı anlarına kar ı bir ya am tehdidi olu turmaktadır.

Devletin pozitif yükümlülü ü kapsamında önleme sorumlulu u bulunmaktadır. Devletin pozitif yükümlülü ünü usulî veya operasyonel tedbirler alma ödevi olu turmaktadır. A HM biçimsel açıdan pozitif yükümlülükleri, Sözle me'nin 2. maddesinin 1. paragrafındaki "Herkesin ya am hakkı yasanın koruması altındadır" ekindeki düzenlemeye dayanarak türetmektedir. Bu hüküm, sınırlı bir ekilde de olsa, yasa koyucuyu insan ya amını koruma yükümlülü ü altına sokmaktadır. Her ne kadar Sözle me metni, devletin pozitif yükümlülüklerinden açıkça bahsetmemi olsa da, Sözle me'nin 8-11. maddelerinin ikinci paragrafları ile 1 Nolu Ek Protokol'ün 1. maddesinin ikinci paragrafı, **taraf devletlere, ba kalarının hak ve özgürlüklerini korumak amacıyla söz konusu özgürlükleri sınırlandırma yetkisi tanınmaktadır. Yani, A HS, üçüncü ki ilerden gelebilecek müdahalelere kar ı özgürlüklerin korunmasını devletin görevi olarak kabul etmektedir.**

Ya ama hakkı, insan temel hak ve özgürlüklerinin özünü olu turmaktadır. Ya ama hakkı Avrupa nsan Hakları Sözle mesinin 2. maddesinde a a idaki ekilde düzenlenmi tir: 1. Herkesin

ya ama hakkı yasanın koruması altındadır. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırıldı ı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın yerine getirilmesi dı ında hiç kimse kasten öldürülemez. Maddenin ilk fıkrası, devletlere insan hayatının korunması için hukuklarında yeterli hükümler ihdas etmeleri “pozitif yükümlülü ü” getirmektedir. Bu yükümlülük, en dar anlamı ile ki ilerin kasıtlı öldürme fiillerinin yasalarca cezalandırılmasını öngörmektedir. Devletlerin, herkesin ya am hakkını “koruması” gerekir. Bu gereklilik, ya am hakkını korumak için sadece yasa çıkarmakla sa lanamaz, ayrıca yetkililerin olumlu hareketlerini de içermelidir.Devletlere, üçüncü ki ilere kar ı bireylerin ya am hakkını uygun güvenlik önlemleri ile koruması yükümlülü ü vermektedir.

A HM'nin 1998 yılında Osman/ ngiltere davasında verdi i karar, Sözle me'nin 2. maddesi çerçevesinde devletin ya ama hakkını koruma yükümlülü ü konusunda emsal karar niteli indedir. **Mahkeme'ye göre Sözle me'nin 2. maddesinin birinci paragrafının birinci cümlesi devlete sadece kasten ve hukuka aykırı olarak öldürmekten kaçınma de il, ama ayrıca kendi egemenlik alanında bulunan ki ilerin ya amını korumak için gerekli tedbirleri alma görevi de vermektedir.** Devletin bu konudaki yükümlülü ü, bir kimseye kar ı suç i lenmesini caydırıcı etkili ceza kanunu hükümlerini yürürlü e koymak ile bu hükümlerin ihlâlini önlemek, suçu bastırmak ve cezalandırmak için adli bir mekanizma kurmak suretiyle ya ama hakkını koruma ekindeki temel görevinin ötesine geçmektedir. Sözle me'nin 2. maddesi ayrıca, belirli bazı durumlarda yetkililere, ba ka birinin suç niteli indeki eylemleri nedeniyle ya amı risk altında olan bir bireyi korumak için önleyici operasyonel tedbirler alma ekinde pozitif bir yükümlülük de yükler. Ancak bu yükümlülük, modern toplumlarda güvenli i sa lamadaki güçlükler, insan davranı larının önceden kestirilemezli i ve operasyonel tercihlerin önceliklere ve kaynaklara göre yapılmak zorunda olu u akılda tutularak, yetkililere imkânsız veya orantısız bir külfet yüklemeyecek ekilde yorumlanmalıdır. Bir ba ka nokta, polisin suçu soru turma ve failleri adalet önüne çıkarma faaliyeti üzerinde me ru kısıtlamalar getiren Sözle me'nin 5. ve 8. maddelerindeki güvenceler gibi, adil yargılanma hakkına ve di er güvencelere tam olarak saygı gösterilmek suretiyle suçu kontrol ve önleme yetkilerini kullanmasını sa lama gere i bulunmasıdır. Mahkeme'ye göre bir kimseye kar ı suçların önlenmesi ve bastırılması görevi ba lamında ya ama hakkını koruma ekindeki bir pozitif yükümlülük, belirli bir bireyin ya amına kar ı üçüncü ki inin suç fiillerinden kaynaklanan gerçek ve yakın bir tehlikenin varlı ının o anda yetkililer tarafından bilindi i veya bilinmesi gerekti inin ve makulce de erlendirildi inde bu yetkililerin bu riski bertaraf etmesi beklenebilecek yetkileri dâhilindeki tedbirleri almadıklarının kanıtlanması halinde do ar. Mahkeme, bilinen artlarda ya ama kar ı bir risk bulundu unu anlayamamı olmanın veya riskten kurtarmak için önleyici tedbirler almamı olmanın, büyük bir ihmale veya ya amı koruma ödevini bilerek göz ardı etmeye e de erde olması gerekti i ekindeki Hükümetin görü ünü kabul etmemektedir. Böylesi katı bir standart, Sözle me'nin 1. ve 2. maddeleriyle ba da maz. Sözle me'nin 2. maddesindeki hakkın temel niteli i dikkate alındı ında, yetkililerin bildi i veya bilmeleri gereken ya ama kar ı gerçek ve yakın tehlikeden kurtarmak için kendilerinden makul olarak beklenen her eyi yapmadıklarının ba vurucu tarafından kanıtlanması yeterlidir. Bu sorun, her olayın içinde bulundu u artlar altında çözülebilecek bir meseledir.

Gerek Sa lık Bakanlı ı gerekse TBMM tarafından sa lıkta iddetin önlenmesine dönük somut adımlar atılmamakta, analiz tutulması ile yetinilmektedir. Sa lıkta iddetin önlenmesine yönelik önleyici tedbirler alınması gerekmektedir. Her geçen gün artan silah kullanımına dair önleyici sorumlulu u bulunan yetkililer pozitif yükümlülü ü çerçevesinde adım atmamaları daha fazla sa lık çalı anının ya am hakkını ihlal eder niteli e ula mı tır.

GÖREV KÖTÜYE KULLANMA SUÇU HAKKINDA

Görevi kötüye kullanma ba lıklı TCK Mad. 257 "

- (1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dı ında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, ki ilerin ma duriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da ki ilere haksız bir menfaat sa layan kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*
- 2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dı ında, görevinin gereklerini yapmaktan ihmal*

veya gecikme göstererek, ki ilerin ma duriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da ki ilere haksız bir menfaat sa layan kamu görevlisi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

3) (Mülga: 2/7/2012-6352/105 md.)"

eklinde düzenlenmi tir. Görevi kötüye kullanma, kamu görevlisinin görevini yapmaması veya hukuka aykırı bir ekilde yapmasıdır. Kamu görevlisinin yapmakla görevli oldu u görevini yapmaması, kamu görevlisinin görevini kanunun öngördü ü ekilde yapmaması, kamu görevlisinin görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstermesi görevi kötüye kullanma suçuna sebep verir.

Türk Tabipleri Birli i tarafından ısrarla ve sürekli bir ekilde sa lık kurum ve kurulu larında silah kullanımının yasaklanması talep edilerek kanuni düzenlemenin yapılması talep ediliyorsa da herhangi bir düzenleme yapılmamakta ve önleyici tedbirler de alınmamaktadır. Önleyici tedbirleri alma sorumlulu u bulunan öncelikle Sa lık Bakanı ve di er sorumlu yetkililer tarafından suçun i lenmesine sebebiyet verilmi ve verilmeye de devam etmektedir. İlgililer tarafından suçun maddi ve manevi unsurları olu mu tur.

Anlatılan sebeplerle önleyici tedbirleri almayan, yasal düzenleme yapmayan ilgililerin tespiti ile haklarında soru turma ba latılmasını talep ederiz.

SONUÇ ve STEM : Yukarıda açıkladı ımız ve Cumhuriyet Savcılı ınca re'sen ara tırılacak sebeplerle, tüm üphelilerin tespiti ile eylemlerine uyan Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddelerinde düzenlenen suçlardan yargılanıp cezalandırılmaları için haklarında gerekli soru turmanın yürütülerek iddianame düzenlenmesi ve kamu davası açılmasını ihbar eden olarak talep ederiz.30.10.2023

ikayetçi Vekili
Av. evin KAYA

EK:

- 1- Yasa Teklifi
- 2- Haber çıktıları
- 3- Vekaletname sureti